

การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

นายสุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

HOMESTAY MANAGEMENT IN BANN TAKA, AMPHAWA DISTRICT,
SAMUT SONGKHRAM PROVINCE.

Mr. Surachet Boonpongmanee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development Program in Housing

Department of Housing

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

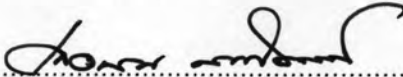
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491637

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัด
สมุทรสงคราม
โดย นายสุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี
สาขาวิชา เคนการ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ เลิศบุศย์ สุรพลชัย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

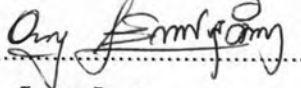

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ เลิศบุศย์ สุรพลชัย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัสวิน พิชญโยธิน)

.....กรรมการ
(ดร.อนุชา เล็กสกุลติลก)

.....กรรมการ
(นางนิรมล เปลี้นจรรยา)

สรุประยัญญ์ บุญพงษ์รัตน์ : การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (HOMESTAY MANAGEMENT IN BANN TAKA, AMPHAWA DISTRICT, SAMUT SONGKHRAM PROVINCE.) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.เสาวลักษณ์ เลิศบุศย์ สุรพลชัย, 194 หน้า.

การศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงครามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ในชุมชนท่าคา ช่วงปี 2543-2549 และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการด้านแหล่งที่พักอาศัย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษานในหมู่บ้านท่าคา หมู่ที่ 2 ตำบลท่าคา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม การกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อทำการศึกษาด้านโครงสร้างกายภาพ และศึกษาถึง(1)การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ในชุมชนท่าคา ชุมชนท่าคา ช่วงปี 2543-2549 (2)กระบวนการและรูปแบบในการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย6 ด้านคือ การจัดการองค์การ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านกิจกรรม การจัดการด้านโฮมสเตย์ การจัดการด้านการเงิน และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินวิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต ออกแบบสอบถาม บันทึกภาพ และทำการสำรวจพื้นที่โดยการสังเกตภาพ โดยแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลตามกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มเจ้าของแหล่งพักอาศัยที่เป็นโฮมสเตย์ ปัจจุบัน มีจำนวน 11 หลัง ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 % เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบของบ้านพักอาศัยให้เป็น โฮมสเตย์ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยเพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน (2) กลุ่มผู้นำชุมชน 2 คน ประกอบไปด้วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 และประธานกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยเพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน (3) กลุ่มนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาในช่วงระหว่างเดือน ตุลาคม -ธันวาคม 2549 มีจำนวนทั้งหมด 69 คน ในการศึกษาได้ออกแบบสอบถามจำนวน ออกเป็น 3 ชุด คือ แบบสอบถามที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (1) แบบสอบถามที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัย ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (1) (2) แบบสอบถามที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในเรื่องการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (3)

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนท่าคายังคงรักษาความเป็นชุมชนบ้านสวนริมน้ำไว้ได้ดี ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวสวน สิ่งที่สะท้อนความเป็นชุมชนริมน้ำได้ดีโดยมี "ตลาดน้ำท่าคา" เป็นแห่งเดียวที่ยังเหลืออยู่ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติของวิถีชีวิตชาวบ้าน มีเฉพาะวันขึ้นหรือแรม 2 ค่ำ 7 ค่ำ 12 ค่ำเท่านั้น และเคยเป็นเส้นทางเสด็จประพาสต้นสมัยร.5 ที่พักโฮมสเตย์มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมทรงไทยพื้นถิ่นภาคกลางมีเอกลักษณ์เด่นชัด มีอายุกว่า 100 ปี การบริหารจัดการโฮมสเตย์ใช้ความร่วมมือของคนในชุมชน เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตั้งแต่ปี 2543-2549 เป็นเวลา 6 ปีแล้ว มีที่พักโฮมสเตย์จำนวน 11 หลัง และมีแนวโน้มนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ พบว่า มี 4 ลักษณะ คือ (1)ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน 1 หลัง (2)มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอย คือ มีบ้านพัก 10 หลัง ใช้พื้นที่โรงปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่สำหรับให้นักท่องเที่ยวนอน และบ้านพัก 3 หลัง ปรับเปลี่ยนห้องว่างให้เป็นห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว (3)มีการปรับปรุง คือ มีบ้านพัก 3 หลัง ทำการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม เพราะไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว (4)มีการต่อเติม ลักษณะของการต่อเติม มี 3 ลักษณะ คือ 4.1 ต่อเติมห้องครัว 6 หลัง เพราะไม่เพียงพอ 4.2 ห้องนอน 3 หลัง เพราะ นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้นและจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น 4.3 ห้องครัว 2 หลัง เพราะห้องครัวเดิมไม่สะดวกต่อการใช้งาน ความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยพบว่ามี 3 ลักษณะ (1)ไม่มีความรู้เลย ส่งผลให้ลักษณะการปรับเปลี่ยนขัดแย้งกับที่อยู่อาศัยเดิม (2)มีความรู้ด้านการก่อสร้างเท่านั้น (3)มีความรู้ด้านการก่อสร้างและสถาปัตยกรรม ความรู้ข้อ 2 และ 3 ทำให้ลักษณะการปรับเปลี่ยนมีความสอดคล้องกับที่อยู่อาศัยเดิม ส่วนการบริหารจัดการการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ พบว่า (1)การจัดการองค์การ มีการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม ใช้ความร่วมมือของคนในชุมชน แต่ยังมีจุดอ่อนเรื่องของ การบริหารในลักษณะเครือข่าย ทำให้เกิดความเสียหายผลประโยชน์ต่อสมาชิกคนอื่น (2)การจัดการด้านการตลาด พบว่า ยังไม่ดีเท่าที่ควรเพราะการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มอบความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานรัฐ (3)การจัดการด้านกิจกรรม พบว่า เน้นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งสืบทอดกันมา นำมาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว (4)การจัดการด้านโฮมสเตย์ พบว่า ที่พักอาศัยโฮมสเตย์มีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมภาคกลางอย่างเห็นได้ชัด จึงใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว (5)การจัดการด้านการเงิน การทำโฮมสเตย์ไม่จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนเงินทุน และชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ขึ้น เพื่อบริหารเงินในการทำโฮมสเตย์ในการใช้สอยในเรื่องต่างๆ (6)จิตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ยังสามารถรองรับได้ขึ้นอยู่ที่พักโฮมสเตย์ แต่ต้องคำนึงถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการจัดเก็บขยะ น้ำเสียในชุมชนด้วย ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ เจ้าของโฮมสเตย์ที่ต้องการปรับปรุง ต่อเติมอาคาร ควรมีการขออนุญาตจากภาครัฐ และคอยให้คำแนะนำความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมก่อนนำมาก่อสร้าง ควรอนุรักษ์อาคารน้ำให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้การสนับสนุนในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความเป็นชุมชน

ภาควิชา เคหการลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา เคหการลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2549ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4874189025 : MAJOR HOUSING.

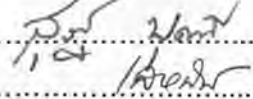
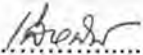
KEYWORD : HOMESTAY / ACCOMMODATION / MANAGEMENT / ECOTOURISM

SURACHET BOONPONGMANEE : HOMESTAY MANAGEMENT IN BANN TAKA, AMPHAWA DISTRICT, SAMUT SONGKHRAM PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SAOWALUCK LERTBUT SURAPOLCHAI, DBA., 194 pp.

The Homestay Management Study of Bann Taka, Amphawa District aims at studying the physical alterations of homes participating in the homestay in the Taka district between the years 2000-2006, and also the management of the homestay and its role in eco-tourism. The study focuses on the Bann Taka, moo 2, Amphawa district, Samut Songkhram province. The scope of the study covers 1.) the physical transformations of homes into homestays in the Taka community between 2000-2006; and 2.) the process and style of homestay management for tourism in relation to of 6 aspects – organizational management, marketing management, activity management, homestay management, financial management and environmental management.

The study uses interviews, observations, questionnaires, photographs and sketches of areas surveyed. Three methods of data collection were used according to sample groups. These sample groups consisted of: 1.) 100% of the 11 homestay owners, who were asked about the conversion of homes to homestays, and about homestay management for tourism; 2.) the two community leaders—the village headsman and the village fund chairman were interviewed about homestay management for tourism; and 3.) The 69 tourists visiting between October-December 2006. Three sets of questionnaires were designed. The first, covering the aspects of physical alteration, was used on the first sample group (1). The second questionnaire, dealing with the aspect of homestay management, was used with the sample groups (1) and (2). The third questionnaire, which sought the tourists' opinions on homestay management, was used with the sample group (3).

The results of the study show that the Taka community has managed to effectively maintain its unique characteristics as a riverside orchard community. Most residents are farmers, and one feature that reflects the unique characteristics of the riverside community is the 'Taka floating market', the only remaining floating market that preserves the local way of living. The market is held only on the 2nd, 7th and 12th days of the waning and waxing moon. This used to be where King Rama V made his journey. The 100-year-old homestay prominently displays the distinctive characteristics of the traditional central region architecture. The management of the homestay requires the cooperation of the people in the community and the focus has been placed on eco-tourism since 2000-for 6 years now. There are altogether 11 homestays and it is likely that the number of tourists will increase. The survey results showed 4 physical changes. These were: 1.) No changes were found in one homestay; 2.) 10 homestays have turned their parlors into sleeping areas, and 3 turned unused rooms into bedrooms; 3.) 3 homestays have renovated bathrooms and toilets as the number was insufficient for tourists; 4.) 3 types of extensions were made; 4.1) 6 homes expanded their kitchen; 4.2) 3 homes added more bedrooms as tourists need more privacy and the number of household members increased; 4.3) 2 homes renovated their kitchens to make them more convenient for use. In terms of the levels of home improvement know-how, it was found that the owners can be divided into three categories. 1.) The owners have no know-how at all, making the new extension at odds with the existing building; 2. the owners only have know-how of construction; and 3.) the owners have know-how of both construction and architecture. The knowledge of (2) and (3) helps make the conversion go well with the existing buildings. Regarding the homestay management, it was found that 1.) the community has a concrete organizational management system, pulling on the participation of people in the community, yet a weak point is that the management is only run by a certain family, and this causes other community members to lose benefits; 2.) the marketing management is not as effective as most PR activities are placed upon government agencies; 3.) as for the management of activities, it was found that what attracts tourists are the simple lifestyle, natural tourist attractions, and local culture and traditions unique to the community; 4.) regarding the management of homestay, it is found that the homestays reflect distinctive characteristics of the traditional Thai central region architecture which appeals to tourists; 5.) financial management-wise, running a homestay business does not require a large amount of money, and the government has provided funding which is managed by the local Homestay Committee; 6.) in terms of its capacity to cater to tourists, the community is still capable, yet consideration must be given to the conservation of natural sites, garbage collection and waste management in the community. Other suggestions include the following: homestay owners wishing to renovate or extend their buildings ought to seek permission from the government agencies and seek advice on architectural know-how before starting construction, and that the floating market should be preserved as a unique feature of the community, and the local administration should provide support in creating local products which reflect the characteristics of the community.

Department :Housing..... Student's Signature :
Field of Study :Housing..... Advisor's Signature :
Academic Year :2006..... Co-advisor's Signature : -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงสำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ เลิศบุศย์ สุรพลชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาที่มีค่าให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ในมุมมองที่หลากหลายในการทำวิจัยจนสามารถทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ได้ ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบทุกท่านได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัครวิน พิชญโยธิน, ดร.อนุชา เล็กสกุลติก และนาง นิรมล เปลี่ยนจรรยา ที่ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงเพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ อ.ดร.กฤษณทิพย์ พานิชภัคดี และคณาจารย์ประจำที่ภาควิชาเคหการทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ทุกอย่าง รวมถึงเจ้าหน้าที่ในภาควิชาเคหการทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่ดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณจรรยา เจือไทย ประธานกองทุนหมู่ที่ 2 บ้านท่าคาและสมาชิกโฮมสเตย์ทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลอย่างเป็นกันเอง รวมทั้งผู้ที่ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นพี่ และทุกๆคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา และผู้ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนร่วม คอยให้คำปรึกษาตลอดการศึกษา รวมถึงบุคคลที่อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จ จนสามารถทำให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา-มารดา และญาติพี่น้อง ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน แก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัยการศึกษา.....	4
1.5 สมมติฐาน.....	5
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการและการจัดการองค์กร.....	8
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน.....	16
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	19
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับโฮมสเตย์.....	21
2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	26
2.6 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	29
2.7 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.....	32
2.8 แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.....	34
2.9 แนวความคิดเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว.....	36
2.10 แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว.....	37
2.11 แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรบริโภคของนักท่องเที่ยว.....	42
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
3.1 การกำหนดขอบเขตข้อมูล.....	49
3.2 สมมุติฐานการศึกษา.....	52
3.3 กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.6 การสร้างเครื่องมือ.....	54
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
3.8 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	56
3.9 อุปสรรคในการเก็บข้อมูล.....	57
บทที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคา.....	60
4.1.1 ประวัติความเป็นมา.....	62
4.1.2 ที่ตั้งและขนาด.....	63
4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ/ ภูมิอากาศ.....	64
4.1.4 สภาพสังคม/ การปกครอง.....	64
4.1.5 สภาพเศรษฐกิจ.....	65
4.1.6 การคมนาคม.....	66
4.2 ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย.....	67
4.2.1 ข้อมูลสรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย หลังปี 2543.....	67
4.2.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ทั้งหมด 11 หลัง.....	71
4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์.....	114
4.3.1 โครงสร้างองค์การบริหาร.....	114
4.3.2 การจัดการด้านการตลาด.....	117
4.3.3 การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว.....	119
4.3.4 การจัดการด้านโฮมสเตย์ (โฮมสเตย์และสิ่งอำนวยความสะดวก).....	123
4.3.5 การจัดการด้านการเงิน.....	133
4.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม.....	134
4.3.7 ซีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว.....	135
4.4 ข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว.....	136
4.4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2548-2549.....	136

4.4.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวที่ได้จากแบบสอบถาม	137
บทที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล	143
5.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท่าคา	143
5.1.1 ด้านกายภาพ	143
5.1.2 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	144
5.2 สรุปการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย	145
5.3 สรุปการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์	148
5.3.1 การจัดการด้านโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ	148
5.3.2 การจัดการด้านการตลาด	149
5.3.3 การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว	151
5.3.4 การจัดการด้านโฮมสเตย์ (โฮมสเตย์และสิ่งอำนวยความสะดวก)	151
5.3.5 การจัดการด้านการเงิน	156
5.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	157
บทที่ 6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	160
6.1 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	160
6.1.1 อาคารที่อยู่อาศัยเดิมต้องถูกปรับเปลี่ยนต่อเติมให้เป็นโฮมสเตย์	161
6.1.2 เจ้าของบ้านต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยเพื่อเป็นโฮมสเตย์	162
6.1.3 การบริหารจัดการโดยชุมชนเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	162
6.1.4 ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์จะต้องมีลักษณะทางกายภาพที่เป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน	162
6.1.5 จำนวนที่พักโฮมสเตย์สามารถเพิ่มจำนวนขึ้นได้ตามศักยภาพ และขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวชัดเจน	163
6.2 ข้อเสนอแนะ	163
6.2.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการวิจัย	163
6.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	165
รายการอ้างอิง	166

ภาคผนวก.....	170
ภาคผนวก ก.....	171
ภาคผนวก ข.....	178
ภาคผนวก ค.....	186
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	194

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 แสดงคำถามคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมกบฏริบาค	42
ตารางที่ 4-1 สรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ หลังปี 2543	68
ตารางที่ 4-2 สรุปการการปรับเปลี่ยน หลังปี 2543	70
ตารางที่ 4-3 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายจรูญ เจือไทย	72
ตารางที่ 4-4 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายจรูญ เจือไทยไทย	74
ตารางที่ 4-5 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายทวีป เจือไทย	76
ตารางที่ 4-6 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายทวีป เจือไทย	78
ตารางที่ 4-7 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายลออ ปุณชาติ	80
ตารางที่ 4-8 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายลออ ปุณชาติ	82
ตารางที่ 4-9 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	84
ตารางที่ 4-10 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	86
ตารางที่ 4-11 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนส.บังเอิญ ปถมสาค	88
ตารางที่ 4-12 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นส.บังเอิญ ปถมสาค	90
ตารางที่ 4-13 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายทรัพย์ ผ่องเพชร	92
ตารางที่ 4-14 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายทรัพย์ ผ่องเพชร	94
ตารางที่ 4-15 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายจรูญ เจือไทย	96
ตารางที่ 4-16 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายจรูญ เจือไทย	97
ตารางที่ 4-17 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายนิมิตร กุลชลา	98
ตารางที่ 4-18 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายนิมิตร กุลชลา	100
ตารางที่ 4-19 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	102
ตารางที่ 4-20 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายศิริ ธรรมสวัสดิ์	104
ตารางที่ 4-21 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	106
ตารางที่ 4-22 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	108
ตารางที่ 4-23 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนางณัฐวรรณ เถกิงผล	110
ตารางที่ 4-24 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นางณัฐวรรณ เถกิงผล	112
ตารางที่ 4-25 แสดงสรุปความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยของเจ้าของบ้าน และความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ	113
ตารางที่ 4-26 แสดงรายชื่อโฮมสเตย์ภายในจังหวัดสมุทรสงคราม	118
ตารางที่ 4-27 แสดงบ้านที่ใช้พักเป็นโฮมสเตย์	123
ตารางที่ 4-28 ความพร้อมในการทำโฮมสเตย์ของหมู่บ้าน	124
ตารางที่ 4-29 จำนวนสมาชิกในบ้าน จำแนกตามหลัง	125

ตารางที่ 4-30	ระดับอายุของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้าน	126
ตารางที่ 4-31	เพศของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านโฮมสเตย์	126
ตารางที่ 4-32	ประเภทที่พักอาศัย	126
ตารางที่ 4-33	ลักษณะที่พักอาศัย	127
ตารางที่ 4-34	จำนวนห้องที่ใช้เป็นห้องพัก	128
ตารางที่ 4-35	จำนวนห้องน้ำ ห้องส้วมในบ้านพักโฮมสเตย์	128
ตารางที่ 4-36	พื้นที่ใช้สอยในบ้าน	129
ตารางที่ 4-37	พื้นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว	129
ตารางที่ 4-38	การเตรียมพื้นที่ใช้สอยเป็นที่พักนักท่องเที่ยว	130
ตารางที่ 4-39	การให้บริการอาหารของเจ้าของบ้านแก่นักท่องเที่ยว	130
ตารางที่ 4-40	อาชีพของเจ้าของบ้าน	131
ตารางที่ 4-41	การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน	131
ตารางที่ 4-42	การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวนอกหมู่บ้าน	133
ตารางที่ 4-43	การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ด้านการตลาด	133
ตารางที่ 4-44	จำนวนนักท่องเที่ยวใน 1 เดือน	135
ตารางที่ 4-45	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ปีพ.ศ.2548- พ.ศ.2549	137
ตารางที่ 4-46	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว แยกตามเพศ	137
ตารางที่ 4-47	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	138
ตารางที่ 4-48	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ	138
ตารางที่ 4-49	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามอาชีพ	139
ตารางที่ 4-50	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับการศึกษา	139
ตารางที่ 4-51	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับรายได้	140
ตารางที่ 4-52	แสดงจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยว	140
ตารางที่ 4-53	แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	142
ตารางที่ 5-1	แสดงรายละเอียดของโฮมสเตย์แต่ละหลังและจำนวนนักท่องเที่ยวที่สามารถรับได้	153

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2-1 แสดงการจัดองค์การตามหน้าที่.....	12
แผนภูมิที่ 2-2 แสดงการออกแบบองค์การตามแผนก.....	12
แผนภูมิที่ 2-3 แสดงการออกแบบองค์การแบบแยกธุรกิจ.....	13
แผนภูมิที่ 2-4 แสดงการออกแบบองค์การแบบเมทริกซ์.....	13
แผนภูมิที่ 3-1 แสดงวัตถุประสงค์และขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย.....	50
แผนภูมิที่ 3-2 กลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าของแหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์.....	53
แผนภูมิที่ 3-3 แสดงกระบวนการวิจัย.....	58
แผนภูมิที่ 4-1 การบริหารโดยกองทุนหมู่บ้าน หมู่ 2 บ้านคลองศาลา.....	114
แผนภูมิที่ 4-2 แสดงกลุ่มความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา.....	116
แผนภูมิที่ 4-3 ผังโครงสร้างการบริหารจัดการโฮมสเตย์ของหมู่บ้านท่าคา.....	117
แผนภูมิที่ 5-1 แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของโฮมสเตย์ของบ้านท่าคา.....	147
แผนภูมิที่ 5-2 แสดงความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัย.....	148
แผนภูมิที่ 5-3 แสดงแนวทางการพัฒนาที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.....	155
แผนภูมิที่ 5-4 แสดงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว.....	159
แผนภูมิที่ 6-1 แสดงข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	165

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2-1	แสดงองค์ประกอบหลัก 5 ด้านของการพัฒนาชุมชน	18
ภาพที่ 4-1	แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม	61
ภาพที่ 4-2	แสดงที่ตั้งของต.ท่าคา	63
ภาพที่ 4-3	แสดงที่ตั้งบ้านท่าคลองศาลา	64
ภาพที่ 4-4	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายจรูญ เจือไทย	71
ภาพที่ 4-5	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายจรูญ เจือไทย	73
ภาพที่ 4-6	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายจรูญ เจือไทย	73
ภาพที่ 4-7	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายทวีป เจือไทย	75
ภาพที่ 4-8	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายทวีป เจือไทย	77
ภาพที่ 4-9	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายทวีป เจือไทย	77
ภาพที่ 4-10	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายลออ ปุนชาติ	79
ภาพที่ 4-11	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายลออ ปุนชาติ	81
ภาพที่ 4-12	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายลออ ปุนชาติ	81
ภาพที่ 4-13	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	83
ภาพที่ 4-14	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	85
ภาพที่ 4-15	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	85
ภาพที่ 4-16	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนส.บังเอิญ ปถมสาร	87
ภาพที่ 4-17	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนส.บังเอิญ ปถมสาร	89
ภาพที่ 4-18	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนส.บังเอิญ ปถมสาร	89
ภาพที่ 4-19	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายทรัพย์ ผ่องเพชร	91
ภาพที่ 4-20	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายทรัพย์ ผ่องเพชร	93
ภาพที่ 4-21	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายทรัพย์ ผ่องเพชร	93
ภาพที่ 4-22	แสดงผังอาคารสร้างใหม่ของบ้านนายจรูญ เจือไทย	93
ภาพที่ 4-23	แสดงอาคารสร้างใหม่ของบ้านนายจรูญ เจือไทย	95
ภาพที่ 4-24	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายนิมิตร กุลขลา	97
ภาพที่ 4-25	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายนิมิตร กุลขลา	99
ภาพที่ 4-26	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายทรัพย์ ผ่องเพชร	99
ภาพที่ 4-27	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	101
ภาพที่ 4-28	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	103
ภาพที่ 4-29	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงบ้านนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	103

ภาพที่ 4-30	ที่พักอาศัยประเภทรีสอร์ท ที่สร้างใหม่ของนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	104
ภาพที่ 4-31	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	105
ภาพที่ 4-32	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	107
ภาพที่ 4-33	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงของบ้านนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	107
ภาพที่ 4-34	แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนางณัฐวรรณ เกกิงผล	109
ภาพที่ 4-35	แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้านนางณัฐวรรณ เกกิงผล	111
ภาพที่ 4-36	แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงของบ้านนางณัฐวรรณ เกกิงผล	111
ภาพที่ 4-37	อุทยาน ร.2	122
ภาพที่ 4-38	วัดอัมพวันเจติยาราม	122
ภาพที่ 4-39	ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา	122
ภาพที่ 4-40	วัดบางกะพ้อม	122
ภาพที่ 4-41	แสดงที่ตั้งของโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา	124
ภาพที่ 4-42	รีสอร์ทของนายศิริ ธรรมสวัสดิ์	125
ภาพที่ 4-43	วังนึ่งหอยรีสอร์ท	125
ภาพที่ 4-44	ตัวอย่างบ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุน	127
ภาพที่ 4-45	ตัวอย่างบ้านเดี่ยว 2 ชั้น	127
ภาพที่ 4-46	ตัวอย่างห้องน้ำ ห้องส้วมของบ้านโฮมสเตย์	128
ภาพที่ 4-47	ตัวอย่างพื้นที่โรงใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว	130
ภาพที่ 4-48	สาริตการเคี้ยวน้ำตาลปึก	132
ภาพที่ 4-49	สาริตการขึ้นต้นตาล	132
ภาพที่ 4-50	งานประเพณีลอยกระทง	132
ภาพที่ 4-51	งานประเพณีทอดกฐิน	132
ภาพที่ ข-1	ทางเข้าหมู่บ้านท่าคา	178
ภาพที่ ข-2	สะพานคอนกรีตข้ามคลอง	178
ภาพที่ ข-3	ลานจอดรถกว้าง จอดได้ 40-50 คัน	178
ภาพที่ ข-4	ในกรณีที่จอดรถไม่พอจะใช้ถนนเป็นที่จอดรถชั่วคราวแทน	178
ภาพที่ ข-5	คลองศาลา	178
ภาพที่ ข-6	ทางเดินเรียบคลองศาลา	178
ภาพที่ ข-7	สะพานคอนกรีตข้ามคลองศาลา	179
ภาพที่ ข-8	เก้าอี้นั่งเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว	179
ภาพที่ ข-9	ศาลาชายของให้กับนักท่องเที่ยว	179
ภาพที่ ข-10	ป้ายแสดงประวัติตลาดน้ำท่าคา	179

ภาพที่ ข-11 ศาลานั่งสำหรับนักท่องเที่ยว.....	179
ภาพที่ ข-12 ศาลาไว้เป็นที่ประชุมหรือจัดสัมมนา.....	179
ภาพที่ ข-13 สถานีอนามัยของหมู่บ้าน.....	180
ภาพที่ ข-14 สถานีตำรวจของหมู่บ้าน.....	180
ภาพที่ ข-15 ศูนย์สาธารณสุขทำน้ำตาลปีก.....	180
ภาพที่ ข-16 ศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวเกษตร และคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	180
ภาพที่ ข-17 ร้านค้าขายของในหมู่บ้าน.....	180
ภาพที่ ข-18 ผลิตภัณฑ์น้ำตาลปีกของหมู่บ้าน.....	180
ภาพที่ ข-19 ทางเท้าคอนกรีตเพื่อไปบ้านพักโฮมสเตย์.....	181
ภาพที่ ข-20 สะพานไม้ข้ามคลองในสวน.....	181
ภาพที่ ข-21 ใช้ตุ่มรองน้ำฝนเพื่ออุปโภคบริโภค.....	181
ภาพที่ ข-22 บ้านทวิป เจือไทยเป็นศูนย์กลางรับจดหมาย.....	181
ภาพที่ ข-23 ตลาดน้ำท่าคา.....	182
ภาพที่ ข-24 แม่ค้าขายสินค้าส่วนใหญ่เป็นประเภทเกษตรกรรม.....	182
ภาพที่ ข-25 แม่ค้ามีทั้งชายขมจีน และกวยเตี๋ย.....	182
ภาพที่ ข-26 ศาลาพักผ่อนและเป็นท่าจอดเรือ.....	183
ภาพที่ ข-27 ชานเป็นที่รับแขกและนั่งพักผ่อน.....	183
ภาพที่ ข-28 พื้นที่โถงใช้เป็นที่นั่งของนักท่องเที่ยว.....	183
ภาพที่ ข-29 พื้นที่นั่งเล่น.....	183
ภาพที่ ข-30 โต๊ะทานข้าวสำหรับนักท่องเที่ยว.....	183
ภาพที่ ข-31 ห้องครัว.....	183
ภาพที่ ข-32 ห้องน้ำ ห้องส้วมนอกบ้าน.....	184
ภาพที่ ข-33 เวทีแสดง.....	184
ภาพที่ ข-34 ห้องนอนเจ้าของบ้าน.....	184
ภาพที่ ข-35 ห้องนอนนักท่องเที่ยว.....	184
ภาพที่ ข-36 ห้องน้ำ ห้องส้วมภายในบ้าน มีการทำความสะอาดอยู่เสมอ.....	184
ภาพที่ ข-37 บริเวณด้านหน้ามีการจัดสวนเพื่อความสวยงาม และใช้เป็นที่พักผ่อน.....	185
ภาพที่ ข-38 ใต้ถุนบ้านใช้เป็นที่เก็บตุ่มน้ำและเก็บของทั่วไป.....	185
ภาพที่ ข-39 การเก็บเรือจะเก็บบริเวณใกล้ใต้ถุน.....	185
ภาพที่ ข-40 อาหารยามเช้า.....	185
ภาพที่ ข-41 แสดงกิจกรรมตักบาตรตอนเช้า.....	185
ภาพที่ ค-1 แสดงลักษณะโครงสร้างของเรือนไทย.....	187

ภาพที่ ค-2	แสดงผังการจัดเรือนไทยชนบท เมื่อสมาชิกเพิ่มขึ้น.....	191
ภาพที่ ค-3	แสดงผังการจัดสำหรับเรือนหมู่เศรษฐี	191
ภาพที่ ค-4	แสดงภาพเรือนไทยภาคกลางหมู่ - เรือนขุนนาง	192
ภาพที่ ค-5	แสดงภาพเรือนไทยภาคกลางหมู่ - เรือนท้าวขัตติย	192
ภาพที่ ค-6	แสดงภาพเรือนไทยภาคกลางหมู่ -5 หลัง	192
ภาพที่ ค-7	แสดงภาพเรือนไทยหมู่ -4 หลัง	193
ภาพที่ ค-8	แสดงภาพเรือนไทยหมู่ -3 หลัง	193
ภาพที่ ค-9	แสดงภาพเรือนไทย 2 หลัง	193
ภาพที่ ค-10	แสดงภาพเรือนไทย 1 หลัง	193